

Convenant brengt lelieteler en omwonenden in gesprek

Lelietelers hebben de afgelopen jaren met diverse gemeenten en groepen omwonenden convenanten gesloten waarin de manier van telen is vastgelegd. De convenanten kunnen een uitkomst zijn, stelt André Hoogendijk van de KAVB. ‘Maar het gaat eigenlijk niet om het convenant, maar om het gesprek.’

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

In het buitengebied van de gemeente Hardenberg worden al een aantal jaren op verschillende plekken bloembollen geteeld. Deze activiteiten leidden in 2014 tot vragen bij de gemeente over gewasbeschermingsmiddelen en veiligheid. De bollentelers, KAVB, LTO Noord, de Stichting Bollenteelt Hardenberg e.o. en de gemeente Hardenberg hebben afspraken hierover gemaakt die in het voorjaar van 2014 zijn vastgelegd in een convenant. Na Hardenberg hebben diverse gemeenten in het oosten van het land gevolgd met convenanten of andere afspraken. Het convenant bollenteelt in Hardenberg heeft in de afgelopen jaren z'n waarde bewezen, stelt de gemeente. Daarom hebben de partijen het convenant voor een nieuwe periode van drie jaar ondertekend. De afspraken in het convenant gaan over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de regels die daarbij in acht worden genomen. Zo hebben de partijen afgesproken dat er niet wordt gespoten bij bepaalde weersomstandigheden. Naast gevoelige bestemmingen, zoals woonpercelen, scholen, campings en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), worden teeltvrije zones in acht genomen. Ook is er in het convenant afgesproken dat bollentelers aanwonenden over hun perceelkeuze informeren.

Het convenant is voor het eerst geëvalueerd in

het voorjaar van 2015. Deze evaluatie heeft geleid tot een kleine aanpassing in het convenant. In 2016 is het convenant opnieuw geëvalueerd. Daarbij is afgesproken om het convenant op een paar punten aan te passen. Alle partijen zijn het erover eens dat het convenant in de afgelopen jaren goed heeft gewerkt, concludeert de gemeente.

De telers die het convenant hebben ondertekend, hebben zich aan de afspraken gehouden. Omwonenden van percelen waarop bloembollen worden geteeld zijn geïnformeerd, de afgesproken teeltvrije zones zijn in acht genomen en de telers zijn aanspreekbaar op hun gedrag. De verlenging van het convenant geeft de mogelijkheid om – binnen voor de telers redelijke grenzen – ambitieus op zoek te gaan naar verdere verduurzaming van de bollenteelt.

NIEUW CONVENANT

Veel afspraken blijven in het nieuw ondertekende convenant hetzelfde. Wel is het convenant op aantal punten aangepast. Bij het bespuiten van het gewas maken de telers gebruik van de best beschikbare technieken. Daarbij houden

zij rekening met de windrichting en windsterkte. Ook streven de telers ernaar het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen actief terug te dringen. De komende jaren worden gezamenlijk de mogelijkheden verkend om de teelt door de toepassing van nieuwe technieken nog verder te verduurzamen. Een voorbeeld hiervan is de bestrijding van aaltjes door de aanplant van Tagetes (Afrikaantjes). Het nieuwe convenant is ondertekend op 18 april en geldt voor drie jaar. Het convenant wordt jaarlijks geëvalueerd, zo belooft de gemeente.

André Hoogendijk, adjunct-directeur van de KAVB, is positief over convenanten zoals die in Hardenberg zijn gesloten. ‘Er zijn lokale situaties waar dit een uitkomst kan bieden, zoals in Hardenberg. Onder bewoners was sprake van ongerustheid over de teelt. Daarom is het goed dat er afspraken worden gemaakt. Het gaat in dit soort convenanten om kleine praktische zaken die

gaan over de manier waarop je met elkaar omgaat. Het helpt om zaken vast te leggen en

om de paar jaar opnieuw te bekijken.’

Een aantal zaken die in de convenanten zijn vastgelegd hebben betrekking op de werkwijzen die wettelijk zijn vastgelegd of door de sector zelf worden nagestreefd. Die verschillende of strengere afspraken hoeven niet nadelig te zijn, vindt Hoogendijk. Het gaat hem om het proces. ‘Alleen

al het feit dat je afspraken maakt, neemt al zorgen weg. Wat er in staat, is van groot belang, maar het proces en het gesprek tussen de betrokkenen is net zo belangrijk. Belangrijk is dat de ongeruste burger in gesprek is met de bollenteler.’

DRAAGVLAK

De deelname van de gemeente is van groot belang, meent Hoogendijk. ‘De gemeente is een onafhankelijke partij tussen telers en bezorgde omwonenden. Het voordeel is dat als iemand de gemeente benadert met een vraag, dan is er een ambtenaar die weet wie hij moet aanspre-

ken. Ze kunnen de vraag goed beantwoorden of bij de juiste persoon neerleggen.’ Het draagvlak onder de telers is groot, merkt Hoogendijk. Hij heeft gemerkt dat telers die het convenant in hun regio niet hebben ondertekend, zich in de praktijk ook houden aan de extra afspraken. ‘We denken dat het werkt omdat het lokaal is. We kunnen als KAVB landelijk afspraken maken, maar daarmee is de burger niet geholpen. Het werkt om de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk neer te leggen bij waar het gebeurt. Sociale controle werkt het beste.’

Gedragscode Westerveld (2014)

In maart 2014 hebben lelietelers in de gemeente Westerveld een gedragscode afgesproken. Deze gedragscode wordt ondersteund door de KAVB en LTO en vormt de basis van verschillende convenanten die later zijn afgesloten.

Convenant Hardenberg (2014)

Bollentelers in de gemeente Hardenberg hebben in mei 2014 een convenant gesloten met de gemeente en de Werkgroep Bollenteelt Hardenberg, de vertegenwoordiging van de omwonenden. De KAVB en LTO hebben dit convenant ook ondertekend en zetten zich ervoor in om hun leden aan het convenant te houden. De inhoud van het convenant overlapt deels met de gedragscode die in de gemeente Westerveld is afgesproken. Aanvullend zijn enkele afspraken over wanneer er (niet) wordt gespoten en afstanden ten opzichte van gevoelige objecten en de Ecologische Hoofdstructuur. Het convenant is volgens afspraak na een jaar geëvalueerd. In 2016 is het convenant opnieuw geëvalueerd en onlangs met aanpassingen weer bekrachtigd.

Verklaring Westerveld (2015)

Telers in de gemeente Westerveld hebben in mei 2015 een set met afspraken aangeboden aan de gemeente. Deze afspraken zijn op eigen initiatief van de telers gemaakt, zonder dat er sprake is van een convenant. De KAVB en LTO staan hierbuiten.

Convenant Tubbergen (2015)

Bollentelers in de gemeente Tubbergen (Overijssel) hebben in juni 2015 een convenant gesloten met de gemeente. De KAVB en LTO hebben dit convenant ook ondertekend. De inhoud komt sterk overeen met het convenant in Hardenberg.

Convenant Aa en Hunze (2015)

Eveneens in juni 2015 hebben bollentelers in de gemeente Aa en Hunze (bij Assen) een convenant gesloten met de gemeente. Ook dit hebben de KAVB en LTO ondertekend. De inhoud lijkt op de convenanten in Hardenberg en Tubbergen.

Convenant Coevorden (2016)

Het convenant bloembollenteelt Coevorden is in maart 2016 gesloten. Dit convenant lijkt ook weer op de andere convenanten. Er is getekend door de gemeente Coevorden, LTO Noord, de KAVB en vier betrokken bollentelers.

Intentieverklaring Raalte (2017)

Vier bloembollentelers in de gemeente Raalte hebben in maart 2017 een intentieverklaring aangeboden aan de gemeente, die vergelijkbaar is met de convenanten. De verklaring is alleen getekend door de betrokken bedrijven, niet door de KAVB, LTO of de gemeente. Deze verklaring is positief ontvangen en hierover is ook zo gesproken in lokale media.